

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Керцман Ольга Олександрівна, 1987 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2012 році магістратуру Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» зі спеціальності «Дошкільна освіта», виконала акредитовану освітньо-наукову програму 053 Психологія.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Міністерства освіти і науки України, м. Одеса, від «30» квітня 2024 року № 151 у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Ольги Саннікової, д.психол.н., професора, професора кафедри загальної та диференціальної психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,

Рецензентів –

Ганни Соколової, д.психол.н., професора, директора Навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та реабілітації Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,

Олени Бабчук, к.психол.н., доцента, завідувача кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Офіційних опонентів –

Людмили Матохнюк, д.психол.н., професора, завідувача кафедри психології Комунального закладу вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»,

Оксани Кононенко, д.психол.н., професора,
завідувача кафедри соціальної психології
Одеського національного університету імені
І. І. Мечникова

на засіданні «21» червня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки Ользі Керцман на підставі публічного захисту дисертації «Психологічні засади оптимізації материнського ставлення у матерів дітей з особливими потребами» за спеціальністю 053 – психологія.

Дисертацію виконано в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Міністерство освіти і науки України, м. Одеса.

Науковий керівник Марія Казанжи, д.психол.н, професор, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», завідувач кафедри загальної та диференціальної психології.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові науково-обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, а саме: вперше визначена структура психологічної травми матері дитини, обґрунтовано її соціальну обумовленість; виявлено психологічні засади формування стилю материнського ставлення до дитини з особливими потребами, що є системоутворювальними характеристиками позитивного функціонування особистості – життєстійкість, цілі та мотиви, прагнення до психологічного благополуччя та емоційний інтелект; визначені специфічні ознаки та критерії стилів материнського ставлення до особливої дитини, варіанти материнсько-дитячої взаємодії при відхиленнях у розвитку дитини; розроблено методикку визначення стилю материнського ставлення у матерів дітей з порушенням розвитку, емпірично підтверджена її надійність та валідність; уточнено і конкретизовано: загальні закономірності материнства як основної мотивації матері дитини з порушенням розвитку – соціалізація дитини та матері; специфіку процесів трансформації структури та змісту потребо-мотиваційної сфери матері дитини з порушеннями розвитку, взаємозв'язок стилю материнського ставлення та її особистісних характеристик; механізми формування особливостей материнського ставлення до дитини з порушенням розвитку; розширено та поглиблено: з позицій екзистенційного аналізу засновки рефлексивного процесу осмислення-переживання матір'ю порушень розвитку дитини; методологічні принципи отримання й інтерпретації показників-рівнів і тенденцій формування особливостей материнського ставлення до дитини з особливостями розвитку; дістало подальшого розвитку: методи соціально-психологічної реабілітації матерів дітей з особливостями розвитку;

система заходів, спрямованих на компенсацію дефіцитарності материнської потребо-мотиваційної сфери та моделювання оптимального стилю материнського ставлення до дитини з особливими потребами. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання розробленої методики визначення ознак та критеріїв стилю материнського ставлення до особливої дитини, що дає можливість діагностувати для подальшої корекції материнське ставлення до дітей з особливостями розвитку. Виявлені психологічні засади формування та оптимізації у матерів дітей з особливими потребами стилю материнського ставлення, що дозволяють ефективно організовувати та спрямовувати життєстверджувальну діяльність зазначеної категорії осіб. Розроблено згідно вимог психометрики у співавторстві психодіагностичну методику для визначення стилю материнського ставлення матерів дітей з особливостями розвитку, за результатами апробації її рекомендовано для використання у практиці роботи з матерями. Отримані результати мають істотне значення для галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки.

Здобувачка має 29 публікацій за темою дисертації, з яких: 7 статей у наукових фахових виданнях України, 2 – у зарубіжних наукових періодичних виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних, 20 публікацій апробаційного характеру. Вимоги пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії) дотримано.

1. Зіборова О. О. Взаємозв'язок емоційного інтелекту зі стилем материнського ставлення у жінок, які виховують дітей з відхиленнями у психофізичному розвитку. *Науковий журнал «Габітус»*. 2021. № 31. С. 82–87.

DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.31.15>

2. Зіборова О. О. Цілісна група як технологія оптимізації материнського ставлення до дитини з особливими потребами. *Науковий журнал «Науковий вісник Ужгородського національного університету»*. Серія: «Психологія». 2021. № 4. С. 37–40.

DOI: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2021.4.7>

3. Зіборова О. О. Особливості материнсько-дитячої взаємодії при відхиленнях у психофізичному розвитку дитини. *Наука і освіта*. 2022. № 4. С. 34–40.

DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2022-4-7>

4. Зіборова О. О. Вплив заходів соціально-психологічної реабілітації в таборах літнього типу на стиль материнського відношення та психоемоційний стан матерів дітей з обмеженими можливостями. *Наука і освіта*. 2014. № 12. С. 118–124.

URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/6872/1/Ziborova.pdf>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої

ради:

1. О. П. Саннікова, доктор психологічних наук, професор, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», професор кафедри загальної та диференціальної психології – голова ради.

Зауважень немає.

2. Г. Б. Соколова, доктор психологічних наук, професор, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», директор Навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та реабілітації – рецензент.

Зауважень немає.

3. О. Г. Бабчук, кандидат психологічних наук, доцент, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», завідувачка кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології – рецензент.

Зауважень немає.

4. О. І. Кононенко, доктор психологічних наук, професор, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, завідувач кафедри соціальної психології – офіційний опонент.

Зауважень немає.

5. Л. О. Матохнюк, доктор психологічних наук, професор, Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти», завідувач кафедри психології – офіційний опонент.

Зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 (п'ять) членів ради,

«Проти» 0 (нуль) членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Ользі Керцман ступінь доктора філософії з галузі 05 – соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 053 – психологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Відповідальна особа

Ольга САННІКОВА

Ірина КНЯЖЕВА